

ՅԵՒԵԼՈՒՆԻ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆԻՐԻ

1861 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1.

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻ

Ե՛հա նոր Տարի մըն ալ եկաւ, և ճիշդ գա-
ցած տարուան պէս, առ այժմ երեւոյթը անմեղ
է, և յուսատու, ամենուն միօրինակ սիրելի, և
ոչ մէկու մը առելի:

Եւ քանի որ անպարելով և քմծիծաղ Ղի-
ցուհիի մը նման կիջնայ Արկինքէն՝ բոլոր մարդ-
կային սեռը ուրախութեան շարժումներն երով
զայն դիմաւորելու կենի:

Ե՛յո՛ հասաւ նոր Տարի մը ևս՝ որ դեռ մատ-
ղաշ, սիրուն եւ քնքուշ Այոս մըն է այն, և
դեռ անոր ամօթխածութիւնն ու քաղցրաբա-
լութիւնը իւր դէմքին վրայ գեղեցկապէս կը
փայլէ. բայց ճակտին գիրը անյայտ և միայնա-
նոր յայտնի է՝ որ Տարիներու շրջանին սկզբնա-
ւորութիւնը ստեղծեց. Թէպէտ և մարդս ալ
պիտի գիտնայ զայն, բայց ե՛րբ, երբոր այն Այո-
սը թառամի ու մեռնի...

Տարեգլխոյն առջեւ օրը որ է ԿԵՂԱՆԻ,
ամեն աստիճանի կացութեան և հասակի մար-
դիկ — Ե՛նորհաւոր նոր Տարի — ըսելով ի-
րարու ՆՈՐ ՏԱՐԻ կը բարեմաղթեն, պատ-
կաւելի ակեղարդ ծերունիներն անգամ իրենց
գերեզմանին մօտեցած՝ ինչպէս որ զուարթու-
թեամբ մը կը բարեկեն նոր Տարին, նոյնպէս
այս բարեմաղթութենէ ալ իրենց բաժինը ա-
ռած՝ իրենց ալ ջերմ սրտով նոր Տարին իրենց
թոռներուն կը բարեմաղթեն:

Ե՛յոսու աղաքաւ, ահա մենք ալ մեր սիրելի
Եզգակիցներուն լի ինքութեամբ Նոր Տարի

մը կը բարեմաղթեմք, ինչպէս որ պարտակա-
նութիւնն իս է:

Տարիներ կուգան կերթան իրենց շրջանը ա-
րագ արագ կատարելով, բայց յայտնի միայն Հա-
յոց Եզգը ինչ կընէ, ասիկայ հարցում մըն է
միայն, որոյ վրայ կարճաւօրէն դիտողութիւն մը
ընել կարժէ:

Երբ մեր նկատողութիւնը ընդհանուր Եզ-
գաց վրայ դարձունեմք, պիտի տեսնեմք որ ասե-
նայ միայն իւր բարեշահութեան համար կաշխատի. ա-
նանկ որ՝ երբ այս իրողութիւնը կը տեսնեմք՝
չեմք կրնար առանց զգացման ուսերնիս թօթ-
ուել և անցնիլ, եւ միայն Նոր Տարիի մը հա-
մար սպասել, քանի որ ամեն լուսանորեալ Եզգ
ժամանակին էական յարգը ճանչնալով ամեն մէկ
տարիէ մէկ մէկ օրհնութիւն չառած այն չեն
թողուր, մեր Եզգը՝ (ճամբրիտ ազգասիրի մը
պէս խօսելով) միայն իր բոժոժներովը Կաղանդ
մըն ալ բարեկերու կստնան:

Յիրաւի չեմք կրնար ուրանալ որ սակաւա-
թիւ խումբ մը կայ մեր Եզգին մէջ, որ ճշմա-
րիտ Հայութեան վայելուչ ջանասիրութեամբ
մը իրենց ամեն ճիգը կը թափեն Եզգը ժամ մը
առաջ բարեկարգելու, լուսանորելու, և զայն
կարելի ըլլայ շուտով իւր նպատակին հասցընե-
լու, (որ է Հայկեան սերունդը աշխարհի վրայ
հին և երկելի Սերունդ մը, և մարդկանց ցե-
ղին պատուական մասը ըլլալը բոլոր ազգաց
արդեամբ ճանչցընել, որոնք դժբաղդարար դեռ:

չեն ճանչցեր, և կամ չեն ուզեր ճանչնալ)։ Բայց և այնպէս չեմք կրնար ուրանալ նաեւ որ այս խումբը այնքան փոքրիկ է՝ Ազգին ընդհանրութեանը նայելով, և միանդամայն իրենց կարողութիւնը այնքան նուազ է իրենց վրայ առած պարտականութեանը նկատմամբ՝ որ զըրեթէ բնաւ չեմք կրնար այս փոքրիկ խումբովը դո՛ւ լինել, և յուսացուած մեծ յաջողութիւններ ձեռք բերել

Բարեմիտ ընթերցող՝ մեր այս քաճենքովը մի վճատիր, զի այն որ «մարդկանց անհնար է՝ հնարաւոր է Աստուծոյ»։ Մեր խօսքերը ըզքեզ անյուսութեան մէջ թողելու համար չէ. քան լիցի, այլ զքեզ ալ այն խումբին մէջ մտցնելու դիտմամբ է, ամեն ճշմարիտ Հայր անդամակից և հաղորդ ըլլալու յորդորանք մըն է։ Ուստի ո՛ր ճշմարիտ Ազգայինք, ՚ի շնորհս նոր Տարւոյ՝ փայլիկ մի բացէք ականջնիդ ու լըսեցէք անդամ մը՝ որ Ազգերնիս դեռ շատ թըշուառ է ՚ի մասին Ազգային յառաջագիմութեան և անչափապէս թշուառ. ձերին զգայուն բընութեամբը խորհեցէք մէյմը որ այսօր Ազգը մեծ և զօրաւոր խումբի մը կարօտ է որով շտապաւ հասնի իւր նպատակին։

Ուստի ո՛ր մեծապատիւ Հարուստներ, ո՛ր յարգելի Ուսումնականներ, ո՛ր Մեծարու Պատուաւորներ, ևս առաւել ո՛ր վերապատուելի Ազգերեցականներ, յիշեցէք այսօր որ դուք ալ օր մը ալ նոր Տարի պիտի չիտեսնէք, ինչպէս որ ձեր Ազգայինքէն շատերը չի տեսնան այս 1861 նոր Տարին. դուք ալ հոս յաւիտեան պիտի չապրիք, ինչպէս անոնք չապրեցան. դուք ալ օր մը առանց Ազգերնուդ մէջ ձեր անունները անմահացընելու յիշատակութեան արժանի արձաններ կանգնելու պիտի մեռնիք՝ ինչպէս որ շատերը այս կերպով մեռան և անոնց անունը անյիշատակութեան մէջ թաղուեցաւ Ուրեմն քանի որ ժամանակը ձեռուրնիդ է՝ ձեր ամեն կարողութիւնը ձեր սիրելի և ձեզ ծնող Ազգին բարեխաղութեանը համար գործածելէ՝ չի դանդաղիք, որոյ կը պարտիք ձեր քաղցր կեանքը, ձեր հօր հարստութիւնը, ձեր օգտաւէտ ուսումնականութիւնը, ձեր արդիւնաւոր պատուաւորութիւնը, և ձեր պողաբեր հոգեւոր բարի սերմունքը նուիրելու ՚ի փառս Ազգին։

Սակայն ցաւ է մեզ յիշել՝ որ դեռ հարըստութեան և ուսումնականութեան մէջ տեղի անջրպետը չի վերցաւ, դեռ չեկաւ այն օրը որ

երբ հարուստը իր ձեռքը պիտի երկնցընէ ուսումնականին, ևս այնպէս պիտի գործեն միաբան ՚ի սէր Հայրենեաց։

Ցաւ է մեզ ըսել որ ամեն ճիշդ ոչինչ է՝ եթէ հարուստը չի սորվի յարգել ուսումնականը եւ օգնել անոր։ Արկնապատիկ ցաւ է մեզ զըրողցել թէ՛ մեր Ազգը գլխաւոր բան մը չունի փրան ուրախանալու՝ քանի որ չունի իւր մէջը բազմաթիւ հարուստ ուսումնականներ կամ ուսումնասէր հարուստներ, խոնարհամիտ ուսումնադէտներ եւ Ազգասէր անհատներ։ Եւ այն եւ այն։ Յիրաւի կան հարուստ, ուսումնական, ազքատասէր եւ ազգասէր Անձինք՝ բայց անզոյգ, կան բայց միայնակ, կը գտնուին՝ բայց առանձին, այս չափով ինչքան շո՛ւր Ազգին, ո՛րքան օգուտ կրնայ յառաջ դալ ընդհանուրին, այլ եւ ոչինչ

Եւ սակայն եկու ո՛ր ազգասէր ընթերցող մէկ կողմանէ զմեզ մխիթարելու եւ մեզ քաջալերելու համար՝ սա քիչ ատենի մէջ առաջ եկած քանի մը ազգանպաստ իրողութիւնները ձեռք առած՝ այս մասին անյոյս չի մնամք, այլ առաւել զօրանամք, որ ինչպէս 1859 տարւոյն վերջերը Ազգը դեռ ծանր ծանր վիտերու ենթակայ՝ եւ անով յուսակորոյս մը եղած էր, ահա հասաւ 1860 տարին, որ ՚ի քաջալերութիւն եւ ՚ի մխիթարութիւն Ազգիս ծնաւ Սահմանադրութիւն մը, որն որ բարոյապէս ըստ բաւականի կենդանացուց Ազգը եւ զօրացուց, բայց նիւթապէս անզօր մնաց այն եւ տկար, ուստի յուսայի՛ է որ այս 1861 Վոր տարին ալ իւր շրջանին մէջ յարուցանէ մեզի այնպիսի անձինքներ՝ որոնցմով վերոյիշեալ առաքինազարդ անձանց թիւը շատնալով՝ մեր բրածցաւայի դիտողութիւնները տեղիք մը չունենան. եւ այնպէս Ազգը այս անգորութեանէ ու տկարութենէ խայրեամբ՝ իւր փափաքելի նպատակին կոյսանը հասնի։

Եւ արդ՝ Վոր Տարւոյս առթիւը այսքան խօսք ընելը մեզի սրբապան պարտք մը համարելով եւ կրկին անդամ այս Վոր Տարին սիրելի Ազգիս բարեմալութելով կը լռեմք։

Խմբագիր-Տնօրէն

Մ. Գ. ՏԵՅԻՐՄԵՆՅԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ՔԻՐՈՔՅԱՆ

ՀՈՍՏԱՆԳՆԵՐԻ ՊՕԼԻՄ, ՅԻՆՅԱՆՔԻՄ